

COG 414 - ALTERNATİF TURİZM FAALİYETLERİ - Fen Edebiyat Fakültesi - Coğrafya Bölümü

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Bu dersin amacı; öğrencilerin kitle turizmine alternatif olarak gelişen turizm türlerini (eko-turizm, kırsal turizm, kültür turizmi, diaspora turizmi, gastronomi turizmi, sağlık turizmi vb.) kavramsal ve kuramsal çerçevede tanımlarını sağlamak, bu faaliyetlerin mekânsal, sosyal, kültürel, ekonomik ve çevresel etkilerini eleştirel bir bakış açısıyla analiz edebilme becerisi kazandırmaktır. Ayrıca ders, öğrencilerin sürdürülebilir turizm ilkeleri doğrultusunda alternatif turizm potansiyelini değerlendirme, planlama ve geliştirme konusunda analitik ve uygulamaya dönük yetkinlikler edinmesini hedefler.

Dersin İçeriği

Bu ders, turizmde çeşitlenme eğilimleri çerçevesinde alternatif turizm türlerini kuramsal ve uygulamalı boyutlarıyla ele alır. Ders kapsamında öncelikle kitle turizmi ve alternatif turizm kavramları karşılaştırmalı olarak incelenir; sürdürülebilirlik, yerel kalkınma, taşıma kapasitesi ve çevresel duyarlılık gibi temel ilkeler tartışılır. Eko-turizm, kırsal turizm, agro-turizm, kültür turizmi, inanç turizmi, gastronomi turizmi, sağlık ve termal turizm, diaspora turizmi, yaratıcı turizm, deneyim turizmi ve yavaş turizm gibi alternatif turizm türlerinin özellikleri, gelişim dinamikleri ve mekânsal dağılışı değerlendirilir. Bu faaliyetlerin yerel toplum üzerindeki sosyal ve kültürel etkileri, ekonomik katkıları ve çevresel sonuçları eleştirel bir perspektifle analiz edilir. Ders ayrıca, alternatif turizm potansiyelinin belirlenmesine yönelik yöntemleri (alan analizi, haritalama, paydaş analizi, SWOT vb.), planlama ve politika geliştirme süreçlerini kapsar. Türkiye’den ve dünyadan örnek vaka çalışmaları üzerinden öğrencilerin uygulamalı analiz yapmaları teşvik edilir.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

□ Türkçe Kaynaklar Alternatif Turizm (Gazi Kitabevi, editör: Atınç Olcay) – Alternatif turizm türlerini kapsayan kapsamlı bir ders kitabı. Helal turizm, sağlık turizmi, etkinlik turizmi, kültür turizmi, diaspora turizmi ve ekoturizm gibi konuları içerir. Alternatif Turizm – Turizmin 41 Türü (kolektif çalışma) – Alternatif turizmin farklı alt türlerini örneklerle anlatan kapsamlı bir kaynak. Alternatif Turizm Çalışmaları (derleme kitap) – Akademisyenler tarafından hazırlanan güncel makalelerle alternatif turizmin farklı boyutlarını irdeler. Alternatif Turizm (Detay Yayınları) – Alternatif turizme eleştirel bakış ve teorik çerçeve sunar. □ Uluslararası / İngilizce Kaynaklar Fennell, D. A. – Ecotourism (Third Edition) – Ekoturizm teorisi ve uygulamaları üzerine standart bir akademik eserdir; sürdürülebilir ve doğa temelli turizmi derinlemesine ele alır. Sustainable Tourism Management – John Swarbrooke – Sürdürülebilir turizmin planlanması ve yönetimi üzerine referans kitap; alternatif turizm perspektifi için temel metinlerden biridir. Cultural Sustainable Tourism (Springer) – Turizm ve kültürel sürdürülebilirlik ilişkisini ele alan çok disiplinli bir derleme (özellikle kültür temelli alternatif turizm konuları için faydalı). □ Ek Öneriler Geotourism kaynakları – Jeoturizm ve doğa/tarih odaklı alternatif turizm türlerini anlamak için: Geotourism (Dowling & Newsome vd.). Alan derslerinde derleme makaleler ve vaka çalışmaları (örneğin Sustainable and Smart Tourism: Teaching Case Studies) ders içeriğini zenginleştirmek için iyi destek materyalleri sağlar

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Kullanılacak öğretim yöntemleri: Anlatım ve etkileşimli ders sunumları Sınıf içi tartışma ve beyin fırtınası Sunum hazırlama ve sözlü sunum etkinlikleri Harita, görsel materyal ve kısa belgesel kullanımı Saha çalışması / alan gözlemi (mümkün olduğunda) Planlanan öğrenme etkinlikleri: Belirli bir alternatif turizm türü üzerine öğrenci sunumları Seçilen bir destinasyonun alternatif turizm potansiyelinin analiz edilmesi Yerel örnekler üzerinden (örneğin Kapadokya, kırsal yerleşmeler vb.) uygulamalı değerlendirme

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Ders kapsamında yerel örneklerin kullanılması (ör. Kapadokya, Nevşehir ve çevresi), öğrencilerin konuları somut mekânsal bağlamda kavramasını kolaylaştırır. Öğrencilerin güncel rapor ve strateji belgeleriyle (UNWTO, UNESCO, OECD, Kültür ve Turizm Bakanlığı raporları vb.) çalışmaları teşvik edilmelidir. Ders materyallerinin sadece ders kitabıyla sınırlı kalmayıp akademik makaleler, haritalar, belgeseller ve dijital içeriklerle desteklenmesi önerilir. Disiplinlerarası bakış açısı (coğrafya, sosyoloji, planlama, ekonomi) özellikle vurgulanmalıdır. Öğrencilerin etik turizm, yerel halkın katılımı ve sosyal adalet konularında farkındalık geliştirmesi önemlidir. Mümkünse ders kapsamında teknik gezi / saha çalışması planlanması (örneğin bir ekoturizm alanı, kırsal destinasyon veya kültürel miras alanı ziyareti) öğrenmeyi güçlendirir. Ölçme-değerlendirme sürecinde sadece sınav değil, proje, sunum ve katılımın da dikkate alınması daha bütüncül bir değerlendirme sağlar. Öğrencilerin akademik yazım ve kaynak kullanımı (atıf, intihal farkındalığı) konusunda bilinçlendirilmesi dersin akademik niteliğini artırır.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Yardımcı bulunmamaktadır.

Dersin Verilişi

Anlatım ve etkileşimli ders sunumları Sınıf içi tartışma ve beyin fırtınası

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Dr. Öğr. Üyesi Fatma Betül Urhan

Program Çıktısı

- Kitle turizmi ile alternatif turizm yaklaşımlarını kavramsal ve kuramsal düzeyde ayırt edebilir.
- Alternatif turizm türlerini (eko-turizm, kırsal turizm, kültür turizmi, diaspora turizmi vb.) sınıflandırabilir ve özelliklerini açıklayabilir.
- Alternatif turizm faaliyetlerinin mekânsal, sosyal, kültürel, ekonomik ve çevresel etkilerini analiz edebilir.
- Alternatif turizm bağlamında etik, yerel katılım ve toplumsal duyarlılık konularında farkındalık geliştirir.
- Türkiye ve dünyadan örnek vaka çalışmaları üzerinden eleştirel değerlendirme yapabilir.

Haftalık İçerikler

Hazırlık	Öğretim			
Sıra Bilgileri	Laboratuvar	Metodları	Teorik	Uygulama

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
1	Albayrak, A. (2013) Alternatif Turizm, Detay Yayıncılık. ss. 1-9	-	Anlatım ve etkileşimli ders sunumları Sınıf içi tartışma ve beyin fırtınası	Dersin kapsamı ve programı hakkında genel bilgi. Turizmin gelişimi süreci. Turizm faaliyetlerinin başlangıcı ve gelişimi. Turizm faaliyetlerinin endüstri devrimi ile ilişkisi.	-
2	Albayrak, A. (2013) Alternatif Turizm, Detay Yayıncılık. ss. 1-9	-	Anlatım ve etkileşimli ders sunumları Sınıf içi tartışma ve beyin fırtınası	Turizmin gelişimi süreci. Modern turizmin başlangıcı. Türkiye’de turizm sektörüne ilişkin ilk yasal düzenlemeler.	-
3	Albayrak, A. (2013) Alternatif Turizm, Detay Yayıncılık. ss. 9-18	-	Anlatım ve etkileşimli ders sunumları Sınıf içi tartışma ve beyin fırtınası	Turistik ürün. Turistik ürün kavramının tanımı ve turistik ürünün oluşumu. Turistik ürünün özellikleri. Turistik ürün pazarlamasının özellikleri. Turistik ürünü oluşturan unsurlar.	-
4	Albayrak, A. (2013) Alternatif Turizm, Detay Yayıncılık. ss. 19-27	-	Anlatım ve etkileşimli ders sunumları Sınıf içi tartışma ve beyin fırtınası	Turistik ürün yaşam dönemleri; Giriş (Başlangıç-Sunuş) Dönemi, Büyüme (Gelişme) Dönemi, Olgunluk Dönemi, Düşme (Gerileme) Dönemi. Turistik ürün stratejileri; Yeni turistik ürün geliştirme stratejisi, Turistik ürün farklılaşma stratejisi, Turistik ürün konumlama stratejisi, Özgün satış önerme stratejisi, Marka imajı geliştirme stratejisi, Turistik ürün çeşitlendirilmesi.	-
5	Albayrak, A. (2013) Alternatif Turizm, Detay Yayıncılık. ss. 31-44	-	Anlatım ve etkileşimli ders sunumları Sınıf içi tartışma ve beyin fırtınası	Alternatif turizmin tanımı, kapsamı ve gelişimi. Alternatif turizmin ortaya çıkışı.	-
6	Albayrak, A. (2013) Alternatif Turizm, Detay Yayıncılık. ss.44-49	-	Anlatım ve etkileşimli ders sunumları Sınıf içi tartışma ve beyin fırtınası	Alternatif turizm ile kitle turizmi arasındaki farklılıklar. Özel ilgi Turizmi.	-
7	Albayrak, A. (2013) Alternatif Turizm, Detay Yayıncılık. ss.49-71	-	Anlatım ve etkileşimli ders sunumları Sınıf içi tartışma ve beyin fırtınası	Alternatif turizm türleri: Kültür Turizmi; Kültürel miras turizmi, Dark turizm, Etnik turizm.	-
8	-	-	-	Vize	-
9	Albayrak, A. (2013) Alternatif Turizm, Detay Yayıncılık. ss.71-85	-	Anlatım ve etkileşimli ders sunumları Sınıf içi tartışma ve beyin fırtınası	Alternatif turizm türleri: Kültür Turizmi; Etkinlik Turizmi, İpek yolu turizmi.	-
10	Albayrak, A. (2013) Alternatif Turizm, Detay Yayıncılık. ss.85-132	-	Anlatım ve etkileşimli ders sunumları Sınıf içi tartışma ve beyin fırtınası	Alternatif turizm türleri: Kongre turizmi. Sağlık turizmi; Medikal turizm (tıbbi turizm), Termal turizm (kaplıca turizmi).	-

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
11	Albayrak, A. (2013) Alternatif Turizm, Detay Yayıncılık. ss..132-176	-	Anlatım ve etkileşimli ders sunumları Sınıf içi tartışma ve beyin fırtınası	Alternatif turizm türleri: Kırsal turizm; Botanik turizmi, Yayla turizmi, Kamp ve karavan turizmi, Kuş gözlemciliği turizmi, Mağara turizmi.	-
12	Albayrak, A. (2013) Alternatif Turizm, Detay Yayıncılık. ss..176-203	-	Anlatım ve etkileşimli ders sunumları Sınıf içi tartışma ve beyin fırtınası	Alternatif turizm türleri: Rekreatif turizm. Spor turizmi ve çeşitleri; Hava sporları turizmi, Kış turizmi ve dağcılık, Akarsu sporları turizmi	-
13	Albayrak, A. (2013) Alternatif Turizm, Detay Yayıncılık. ss..203-230	-	Anlatım ve etkileşimli ders sunumları Sınıf içi tartışma ve beyin fırtınası	Alternatif turizm türleri: Spor turizmi ve çeşitleri; Deniz turizmi; Yat turizmi, Kuvaziyer turizm, Sualtı dalış turizmi. Golf turizmi, Av turizmi, Futbol turizmi.	-
14	Albayrak, A. (2013) Alternatif Turizm, Detay Yayıncılık. ss..230-264	-	Anlatım ve etkileşimli ders sunumları Sınıf içi tartışma ve beyin fırtınası	Alternatif turizm türleri: İnanç turizmi. Gastronomi turizmi; Şarap turizmi.	-
15	Albayrak, A. (2013) Alternatif Turizm, Detay Yayıncılık. ss..264-278	-	Anlatım ve etkileşimli ders sunumları Sınıf içi tartışma ve beyin fırtınası	Alternatif turizm türleri: Gençlik turizmi. Üçüncü yaş turizmi.	-

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	1,00
Final	1	1,00
Derse Katılım	15	2,00
Teorik Ders Anlatım	15	3,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Ara Sınav	40,00
Final	60,00

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13
Ö.Ç. 1	1	1	1			1	1		1		1		
Ö.Ç. 2	2	2	2			2	2		2		2		
Ö.Ç. 3	3	3	3			3	3		3		3		
Ö.Ç. 4	4	4	4			4	4		4		4		
Ö.Ç. 5	5	5	5			5	5		5		5		

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Coğrafya biliminde kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma
- P.Ç. 2 :** İnsan-mekan etkileşiminin tespitinde yararlanılan başlıca araştırma yöntem ve tekniklerini kullanabilme, bu etkileşimin ifadesinde kullanılan görsel araçları (tablo, grafik, harita) vb hazırlayabilme ve gerekli araç gereçleri yazılımları kullanabilme.
- P.Ç. 3 :** Coğrafya biliminin temel terimlerini kavrama ve coğrafi terminolojiyi yerinde kullanabilme.
- P.Ç. 4 :** Coğrafya bilimi kapsamında mekanı doğal ve beşeri özellikleriyle tanıma, mekanın kullanımından kaynaklanan sorunları tespit edebilme, çözüm önerisi sunabilme.
- P.Ç. 5 :** Coğrafi Bilgi Sistemleri, uzaktan algılama vb coğrafi teknolojilerle çalışabilme.
- P.Ç. 6 :** Disiplinler arasındaki çalışmaların önemini kavrama, bilgi ve becerilerini diğer disiplinlerle paylaşabilme ve ortak projelerde değerlendirebilme.
- P.Ç. 7 :** Mekan ve mekanı oluşturan fiziki ve beşeri unsurlar arasında ilişki kurabilme ve bu ilişkileri yorumlayabilme becerisi
- P.Ç. 8 :** Sahip olduğu bilgi ve becerileri laboratuvar ve arazi çalışmaları ile bütünleştirebilme
- P.Ç. 9 :** Coğrafi verilerin toplanması, yorumlanması, değerlendirilmesi ve akademik yayın haline getirilmesi sürecinde bilimsel etik değerlere uygun hareket etme.
- P.Ç. 10 :** Bölgesel dengesizlik, iklim değişikliği, kentleşme, küreselleşme, sürdürülebilirlik, göç, çevre sorunları gibi konuları geniş bir bakış açısı ile yorumlayabilme
- P.Ç. 11 :** Coğrafi konuları, sistematik bir yaklaşımla ele alma, araştırma ve sunma becerisi
- P.Ç. 12 :** Bireysel çalışma becerisi ve bağımsız karar verebilme yetisine sahip olarak fikirlerini sözlü ve yazılı ifade ederek iletişim kurabilme
- P.Ç. 13 :** Toplumsal sorumluluk ve mesleki etik bilinciyle yaşadığı sosyal çevre için mesleki proje ve etkinlikler planlayabilme ve uygulayabilme.
- Ö.Ç. 1 :** Kitle turizmi ile alternatif turizm yaklaşımlarını kavramsal ve kuramsal düzeyde ayırt edebilir.
- Ö.Ç. 2 :** Alternatif turizm türlerini (eko-turizm, kırsal turizm, kültür turizmi, diaspora turizmi vb.) sınıflandırabilir ve özelliklerini açıklayabilir.
- Ö.Ç. 3 :** Alternatif turizm faaliyetlerinin mekânsal, sosyal, kültürel, ekonomik ve çevresel etkilerini analiz edebilir.
- Ö.Ç. 4 :** Alternatif turizm bağlamında etik, yerel katılım ve toplumsal duyarlılık konularında farkındalık geliştirir.
- Ö.Ç. 5 :** Türkiye ve dünyadan örnek vaka çalışmaları üzerinden eleştirel değerlendirme yapabilir.